

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρὰσχόν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑψηλοῦ καὶ ὑπο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικὸν

Ἐξωτερικὸν

Ἐτησίαν . . . 50. 16.— Ἐτησίαν . . . 50. 20.—
Ἐξαμήνιον . . . 8.50 Ἐξαμήνιον . . . 10.50
Τριμήνιον . . . 4.50 Τριμήνιον . . . 5.50
Ἄν συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΟ 1879

ΔΡΥΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Τ. ΜΗ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐσωτερικ. λεπ. 40 Ἐξωτερικ. λεπ. 45
Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν, ἐπίσης λεπ. 40

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐδριπιδίου ἀρ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τ. μος 27ος

Ἐν Ἀθήναις, 11 Ἀπριλίου 1920

Ἔτος 42ον.—Ἀριθ. 19

ΔΗΛΩΣΙΣ

Καθὼς ἐδηλώθη καὶ εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον (ἴδε σελ. 143), ἡ ἐτήσια συνδρομὴ τῆς «Διαπλάσεως» ἡδη ἐξήθη εἰς δρ. 16 διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ δρ. 20 διὰ τὸ ἐξωτερικὸν, ἀνιλόγως δὲ ἡ ἑξαμήνιος καὶ τριμήνιος, ὡς βλέπετε εἰς τοὺς ἀνωτέρω δροὺς ἐγγράμψεως. Ἐπίσης ἡ τιμὴ ἐκάστου φύλλου γενικῶς ἡδη ἐξήθη εἰς λεπτὰ 40 διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ 45 διὰ τὸ ἐξωτερικὸν.

Προκαλοῦνται ὁδὸν οἱ πληρώσαντες ἡδη συνδρομὴν διὰ τὸ 42ον τοῦτο ἔτος, ἡ διὰ μέρος αὐτοῦ, νὰ στείλουν τὸ ταχύτερον καὶ τὸ ὑπὸ λόγον, διότι ἡ αὔξησις εἶνε ἀνιδρομικὴ. Ἐπίσης οἱ Πράκτορες, νὰ ἔχουν ὑπ' ὄφειν τὴν αὐτῇ καὶ νὰ εἰσπράττουν λεπ. 40 καὶ 45 ἀπὸ τοὺς ἀγοραστάς των.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ τοῦ JULES VERNE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ' (Συνέχεια)

Πληρὶς ἡ ἐποχὴ πού ἔπρεπε νὰ ποθηκεῖ σουν τὰ γεννήματα, ἐκτὸς ἀπὸ τίς φροντίδες πού ἀπαιτοῦσαν τὰ ζῶα τοῦ κτηνοτροφικοῦ τοῦ Βάλνταρχ, τοῦ Ἐμπερφουρτ καὶ τοῦ Τσουκερτόν.

Κατὰ τὴν πρώτη τους ἐπίσκεψιν εἰς τὸ νησί, τῆς Φάλαινας, ὁ κ. Ζερμάττ καὶ ὁ κ. Οὐόλστον ἐμείναν ἐκθαμβοὶ μπροστὰ εἰς τὸν πλῆθος τῶν κουνελίων, πού ζοῦσαν τότε ἐκεῖ-πέρα. Ὀλόκληρες ἐκατοντάδες εἶχαν γίνει τὰ γόνιμα αὐτὰ τρωκτικά. Εὐτυχῶς πού τὸ νησί εἶχε ἀφθονὴ χλόη γιὰ τὴ διατροφή τους. Καθὼς εἶπαμε, ὁ κ. Ζερμάττ τὸ εἶχε χαρίσει εἰς τὴν Τζέννυ Μόντροζ. Ὡστε ἡ κόρη τοῦ συνταγματάρχου, εἰς γύρισμό της, θὰ εἴσχε τὴν ἰδιοκτησίαν της εἰς τὴν πρὸ μεγάλην ἀκμὴν.

—Ἐκίνατε πολὺ φρόνιμα νὰ περὶρίσετε εἰς τὸ νησί τὰ κουνέλια σας, εἶπε εἰς τὸν κ. Ζερμάττ ὁ κ. Οὐόλστον. Μία μέρα θὰ γίνουσι χιλιάδες καὶ, ἂν ἦσαν ἐλευθερά, θὰ ῥήμαζαν δλοὺς τοὺς ἀγροὺς τῆς ἀποικίας. Στὴν Αὐστράλια, ἀπ' ὅπου ἐρχομαι, τὰ ζῶα αὐτὰ

κοντεύουν νὰ καταπτήσουν πλὴρὴν χειρότερη ἀπὸ τοὺς ἀρουραίους τῆς Ἀφρικῆς. Κι' ἂν δὲν λάβουν ταῦστρο τέτρα μέτρα, ὀλόκληρη ἡ Αὐστράλιαν, ἐξοχὴ θὰ καταβροχθισθῇ ἀπὸ τὰ δειράγα αὐτὰ τετράποδα!

(Ὁ κ. Οὐόλστον τὸν δὲν ἔλεγε καμιὰ ὑπερβολή. Ὑστερ' ἀπὸ ἐβδόμηνα γρονιὰ, ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν κουνελίων ἀπετέλεσε τέτοιο κίνδυνον γιὰ τὴν Αὐστράλιαν ὥστε ἡ κυβέρνησις ἀναγκάσθηκε νὰ λάβῃ τὰ πρὸ δραστήρια μέτρα γιὰ νὰ καταβροθῇ ἡ ἐξόντωσις τῶν κακῶν τρωκτικῶν τῶν κουνελίων.)

Τοὺς τελευταίους ἔτηνες τοῦ 1816, πολλὰς φορὲς ἔγινε αἰσθητὴ ἡ ἀπουσία τοῦ Φρίττ καὶ τοῦ Φραγκίσκου. Γιατὶ τὰ χέσια δὲν ἦσαν πρὸς ἀρκεσίαν εἰς τὰς διάφορας ἐργασίας. Ὡς λοιπὸν ἡ οἰκογένεια Οὐόλστον ἔλανε καὶ αὐτὴ ὅτι μποροῦσε. Ἐπὶ τὴν ἑποχὴ τοῦ θερισμοῦ, πού ἀπαιτοῦσε τὴν πρὸ μεγάλην ἐργασίαν. Ἐπρεπε νὰ θορῇ σουν τοὺς ἀγροὺς τοῦ σίτου, τῆς κοιθῆς, τῆς

μανιάνικας, τοῦ ρυζιοῦ,

—ἡ φτεία αὐτὴ ἦταν

κοντὰ εἰς τὰς βάλτους

τοῦ ὅρου τῶν Ἐρωδιῶν, — νὰ τρωγῇ σουν τὰ διάφορα καρποφόρα δένδρα, τόσο τὰ ἐγχώρια, ὅσο καὶ τὰ εὐρωπαϊκά, πού εἶχαν μεγαλώσει, κακαὶ δένδρα, κανελόδενδρα, συκιὰς καὶ ἄλλα καὶ τέλος νὰ κόψουν ξαχαροκάλαμα, πού ἦταν ἀφθονώτατα εἰς τὴν κτῆμα τοῦ Τσουκερτόν.

Τέτοια ἐργασία ἦταν πάρα πολλὰ βαρεὶά γιὰ τέσσαρους ἄνδρες, ἂν καὶ τοὺς βοηθοῦσαν τρεῖς γυναῖκες, πού δὲν φοδοῦνταν τὸν κόπον. Καὶ ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μῆνες θὰ ἐκάρχιζαν, γιὰ

τὴν τὸ ἔδαφος ἐκεῖνο εἶχε τέτοια γονιμότητα, ὥστε καὶ δύο θερισμοὶ τὸ χρόσουν.

Ἐκτὸς ἀπὸ τίς ἐργασίας αὐτὰς, ἡ κυρία Ζερμάττ, ἡ κυρία Οὐόλστον καὶ ἡ Ἄννα εἶχαν καὶ τίς ἐργασίας τοῦ πτιτιοῦ, πού δὲν μποροῦσαν νὰ τίς ἀνο δὲν ἦσαν φόδος νὰ τὸ ἐξαντλήνουν ὀλοσπύλου. μαγειρέματα, πλύσιμα, πιδέρισμα, ράψιμο, μπάλωμα, ὀλόκληρο τὸ νοικοκυριό. Γιὰ τοῦτο, τίς περισσότερες φορὲς, ἐνῶ ὁ κ. Οὐόλστον, ὁ κ. Ζερμάττ καὶ οἱ δύο γιὰ τοῦ ἐπὶ γυναικὰ νὰ ἐργασθοῦν ἔξω εἰς τρεῖς γυναικὰς.

«Νὰ λοιπὸν ὁ Ἀναμμένος Βράχος!»
(Σελ. 114, στ. β').

γυναῖκες ἔμεναν εἰς τὸν Φαλακρὸν.

Ὅσο γόνιμα καὶ ἂν ἦσαν τὸ ἔδαφος τῆς Γῆς τῆς Ἑλληνικῆς, μποροῦσε ὅμως νὰ κινδυνεύσῃ ἡ παραγωγή του ἀπὸ μιὰ ἐκτατὴ ἀναδρομὴ καὶ ἐπικρασία τῶν καλοκαιριῶν. Ἐκεῖνο πού ἔλειπε, ἦταν ἕνα σύστημα πατισμάτων μετὰ τὰ ἀπάρχοντα νερά, πού θὰ κρατοῦσε πάντα ὑγρὸ τὸ γῶμα τῆς καλλιεργημένης γῆς. Κι' αὐτὴ εἶχε μιὰ ἐκτασὴ ἀπὸ πρὸς ἑκατοντάδες στρέμματα.

Ἀλλὰ νερὰ δὲν εἶχε ὁ τόπος παρὰ τὸ ρεῦμα τῶν Ποταμίων καὶ τὸ

ρέμμα τοῦ Φαλκενχόρστ στάντολικά, κι' ἐπειτα, στὰ δυτικά, τὸ Ἀνατολικὸ Ποτάμι, ποὺ γυνόταν στὸν ὄρομο τῶν Ναντίλων. Τὴν ἑλλειψη αὐτὴ παρατήρησε ὁ κ. Οὐόλστον καὶ μιὰ μέρα, στὶς 9 τοῦ Νοέμβρη, ὑστερ' ἀπὸ τὸ γεῦμα, ἐνῶ καθόνταν ἀνύκλι στὸ τραπέζι, εἶπε:

— Τίποτε εὐκαλιώτερο, παρὰ νὰ κάμουμε ἕνα ὑδραυλικὸ τροχὸ. Θὰ μᾶς ἐφθανε ὁ καταρράκτης τοῦ ρέματος τῶν Τσακαλιῶν, μισὴ λεῦγα ψηλότερ' ἀπὸ τὸ Φελσενχάιμ. Στὰ ὕλικά, ποὺ ἐβγάλατε ἀπὸ τὸ «Ἀνδλφορντ», ἀγαπητέ μου Ζερμάτ, ὑπάρχουν κι' οἱ δυὸ ἀντλίες τοῦ πλοίου. Ὁ τροχὸς λοιπόν, ἂν γινόταν καμμιὰ φορὰ, θὰ μπορούσε νὰ τίς κινή με ἀρκετὴ δύναμη, νὰ σηκώνη τὰ νερά σὲ μιὰ δεξαμενὴ κι' ἀπὸ καί, με ἀγωγούς, νὰ ποτίζωνται οἱ ἀγροὶ τοῦ Βάλντεγκ καὶ τοῦ Τσουκερτόπ.

— Κι' οἱ ἀγωγοὶ αὐτοὶ πῶς θὰ γίνουν; ρώτησε ὁ Ἐρνέστος.

— Θὰ κάμω σὲ μεγάλη κλίμακα, ἀποκρίθηκε ὁ κ. Οὐόλστον, ὅτι ἐκάματε σὲ μικρότερη, γιὰ νὰ σέρετε τὰ νερά τοῦ ρέματος τῶν Τσακαλιῶν στὸ λαχανόκηπο τοῦ Φελσενχάιμ. Μεταχειρισθῆκατε καλὰ μὲν μπαμπού, θὰ χρησιμοποιοῦσαμε τώρα κομμοὺς ἀρτοδέσμων, ἀφοῦ τοὺς βγάλαμε τὴν ψίχα. Νομίζω ὅτι μιὰ τέτοια ἐγκατάσταση δὲν εἶνε ἀνώτερη ἀπὸ τίς δυνάμεις μας.

— Ναί, εἶπε ὁ Τζάκ, κι' ἐγὼ νομίζω ὅτι θὰ μπορούσε νὰ γίνη. Ἄν ἐκάμω ὅμως τοὺς ἀγρούς μας πλεὺ γόνιμους, θὰ μᾶς ἔδιναν πολὺ περισσύτερ' ἀπὸ ὅσα χρειάζομαστε καί, γιὰ τὴν ὥρα, δὲν ὑπάρχει ἀγορὰ στὸ Φελσενχάιμ...

— Ἀλλὰ θὰ γίνη κι' ἀγορὰ, ἀποκρίθηκε ὁ κ. Ζερμάτ, θὰ γίνη καὶ πόλη. Ὁ γὼ γίνωμι κι' ἄλλες πόλεις, ὅχι μόνο στὴ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, ἀλλὰ σ' ὅλη τὴ Νέα Ἑλβετία. Πρέπει νὰ κοιτάζουμε καὶ τὸ μέλλον, παιδί μου Τζάκ!

— Κι' ὅταν θὰ ὑπάρχουν πόλεις, ἐπρόθετος ὁ Ἐρνέστος, θὰ ὑπάρχουν καὶ κάτοικοι, ποὺ πρέπει νὰ ἔχουν τὴν τροφὴ τους ἐξαρταμένη. Χρεωστοῦ με λοιπὸν νὰ λάβουμε τὰ μέτρα μας ἀπὸ τώρα καὶ νὰ βγάλουμε ἀπὸ τὸ ἔδαφος αὐτὸ ὅ,τι μπορεῖ νὰ δώσῃ.

— Αὐτὸ θὰ γίνη, ἐλπίζω, με τὸ ὑδραυλικὸ σύστημα ποὺ σᾶς προτείνω, εἶπε ὁ κ. Οὐόλστον. Κι' ἂν θέλετε, μπορῶ νὰ τὸ μελετήσω καὶ νὰ γράψω με σιγά-σιγὰ τίς ἐργασίες...

Ὁ Τζάκ δὲν ἀποκρίθηκε οὔτε ναι οὔτε ὄχι. Δὲν τοῦ ἤρεσε, βλέπετε, νὰ

γίνη μιὰ ἡ Νέα Ἑλβετία ἀποικία ἀγγλικὴ με κατοίκους μαζεμένους βέλαια ἀπ' ὅλες τίς χώρες τῆς γῆς... Ἀλλὰ καὶ στὰ βόθρ τῆς ψυχῆς τῆς κυρίας Ζερμάτ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ βρῇ τὴν ἴδια ἀντιπάθεια πρὸς ἕνα τέτοιο μέλλον...

Ὅπωςδήποτε, τίς σπάνιες ὥρες, ποὺ τοὺς ἄφηναν ἐλεύθεροι οἱ ἀγροτικές ἐργασίες, ὁ κ. Οὐόλστον, ὁ κ. Ζερμάτ κι' ὁ Ἐρνέστος, ποὺ τοῦ ἄρσαν πολὺ τὰ μηχανικά, συζητοῦσαν τὸ σχέδιο ἐκείνου τοῦ ποτίσματος, ποὺ εἶχε προτείνει ὁ μηχανικός. Καὶ ἀφοῦ ἐκάλαν τίς ἀναγκαῖες ὑπομετρήσεις, ἐφθασαν στὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ ἔδαφος ἦταν κατάλληλο γιὰ κανάλι.

Πραγματικῶς, ἕνα τέταρτο μακρὺ ἀπὸ τὸ Βάλντεγκ, βρισκόταν ἡ λίμνη τῶν Κύνων, ποὺ οἱ βροχὲς τὴ γεμίζαν καὶ τὴν ἐξευχίζαν τὸν χειμῶνα, μὰ ποὺ τὰ νερά τῆς τὸ καλοκαίρι, χαμηλώναν σὲ σημεῖο ποὺ νὰ μὴ εἶνε δυνατὸ νὰ χρησιμοποιοῦν. Γιατὶ ἐσο βαθιὰ αὐλάκια κι' ἂν ἀνοίγαν γύρω, στὸ βάθος ποὺ ἦταν, δὲν θὰ τᾶκαν νὰ τρέξουν. Μπορούσαν ὅμως νὰ δανεισθῶν, ὅς ποῦμε ἐπὶ, νερά ἀπὸ τὸ ρέμμα τῶν Τσακαλιῶν καὶ νὰ τὰ ρίξουν στὴ λίμνη, σὲ τρόπο ὥστε νὰ βροῦνται πάντα γεμάτη ὡς ἀπάνω. Καὶ τότε θάταν εὐκόλο νὰ τὰ κάμουν νὰ γυρνῶνται σποὺς γύρω ἀγρούς, μ' ἕν' ἀπλοῦστατο σύστημα ἐξευχίσματος καὶ νὰ προσθέσουν ἐπὶ καινούργια στοιχεῖα γονιμότητος στὴ γόνιμη ἐκείνη γῆ.

Ἀλήθεια, ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τὸν καταρράκτη τοῦ ρέματος καὶ τὴ μεσημβρινὴ ἀκρὴ τῆς λίμνης ἦταν μιὰ ὀδὸ κληρὴ λεῦγα κι' ἕνας ἀγωγὸς με τόσο μακρὸς θάπατοῦσε πολὺ μεγάλη ἐργασία. Πόσους κομμοὺς ἀρτοδέσμων θὰ χρειάζονταν νὰ κόψουν καὶ νὰ σκάσουν! Ἀλλὰ μιὰ καινούργια μελέτη τοῦ ἐδάφους, ποὺ ἐκάλαν ὁ Ἐρνέστος κι' ὁ κ. Οὐόλστον, ἔδειξε ὅτι μπορούσε νὰ συντομευθῇ πολὺ τὸ μακρὸς τῶν ἀγωγῶν.

(Ἐπεται συνέχεια) **ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ**
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ

— Γιὰ ποῦ, βλάμη; — Πάω νὰ κλέψω Προβατάρια... — Νὰ πιστέψω. Τόσο ἐστὶ Θεοῦ, πῶς κλέβεις. Δίχως διόλου νὰ παλέβεις; — Καὶ σὰν τί εἶσαι τρῶτε τάχα; — Τὰ... πετούμενα μονόχα. — Μὰ, θαρρῶ, καὶ γιὰ σταβύλια. Κάποι' ἐγγύς, τὰ χεῖλα. Δὲν καλέσω; λέε, πῶς φίλους. Ἐγὼ τοῦ ματριοῦ... τοὺς σκύλους; — Σπέντες **ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ**

FR. MISTRAL

ΚΑΝΟΝΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε σελ. 138)

Χωρὶς ἄλλο ὅμως, μετὰ πολλὰ ὁ κανὼς θὰ μ' ἐπνιγε. Ἀνυπόθετα ξαπνὰ, βάζοντας φωνὴ τσιγάρων.

Πῶς δὲν πέθαναν ἀπὸ τὸ φόβο μου. Γιὰ φαντασθῆτε τρία μούτρα ἀταίγγων ποὺ γύριζαν καὶ τὰ τρία μαζί κατὰ μένα με κατὶ μάτια φοβερά!

— Μὴ με σκοτώσετε! τοὺς φώναξα μὴ με σκοτώσετε!

Οἱ τρεῖς ἀταίγγανοι, ποὺ φοβήθηκαν ὅπως κι' ἐγὼ, βάλαν τὰ γέλια.

— Ἄς εἶνε, μπορεῖς νὰ καυχῆθῃς μικρούλη μου, πῶς μᾶς χάριτες καὶ μιὰ καλὴ τρεμούλα.

Σὰν τοὺς εἶδα νὰ γελοῦν καὶ νὰ μιλοῦν σὰν κ' ἐμένα, πῆρα λίγο θάρρος καὶ μαζί ἐνοιώσα νὰ με χτυπᾷ μιὰ μρωδιά ἐξαιρετικὰ εὐχάριστη μρωδιά φητοῦ.

Μὲ κατέβαταν ἀπὸ τὸ θουάρι ὅπου ἦμουν κουκουλωμένος καὶ με ρώτησαν ποῖος ἦμουν, πῶς βρέθηκα ἐκεῖ κι' ἄλλα, κι' ἄλλα.

Ὅταν πᾶν ἦσαν θάρρος, ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς κλέφτες, — γιὰτὶ κλέφτες ἦσαν, — μοῦ λέγει:

— Ἀφοῦ εἶσαι κανονιέρης, θὰ περνᾷς φοβερά, μικρέ. Δάχνα δώ!

Καὶ μουρρῖξε, σὰν τὸ σκυλὶ, ἕνα κομματί ἀπὸ μισοψυγμένον. Τότε μόνον εἶδα πῶς φήνανε ἕνα ἀρνί, κλεμμένο χωρὶς ἄλλο ἀπὸ καμμιὰ στάνη.

Ἀμα καλοφάγαμε πιά ὅλον, οἱ τρεῖς ἀνθρώποι σηκώθηκαν, μάζεψαν τὰ πράγματα αὐτοὺς καὶ μίλησαν σιγὰ ὁ ναμεταξὺ τους. Ὑστερα, ὁ ἕνας γυρίζει καὶ μοῦ λέγει:

— Μικρούλη μου, εἶσαι παλληκάρι, καὶ δὲ θέλουμε νὰ σοῦ κάνομε κανὼ. Μὰ πάλι δὲν κάνει νὰ ἰδῇς ἀπὸ ποῦ θὰ τραβήξουμε. Γι' αὐτὸ θὰ σὲ ρίξουμε μέσα σ' αὐτὸ τὸ θαρῆμα ποὺ δὲ πεις ἐκεῖ κάτω. Σὰν ἐξημερώσῃ, θὰ φωνάξῃς καὶ κάποιος διαβάτης θὰ σὲ βγάλῃ ἀπὸ καί.

— Βάλτε με μέσα στὸ θαρῆμα, ἀποκρίθηκα, ὑποταγμένος.

Ἦμουν εὐχαριστημένος κι' ἄλλα, ποὺ τὴν γλύτωσα ἐπὶ στήν.

Τὸ θαρῆμα, ποὺ λέγαν νὰ με ρίξουν, ἦταν μιὰ μεγάλη κἀδη, ἀπὸ καῖνες ποὺ βάζουν στὰ ἀμπέλια τὸ μούστο νὰ βράσῃ. Ἦταν χωρὶς πάτο καὶ ριγμένον καὶ στὴν τύχη σὲ μιὰ γωνιά τῆς καλῆς.

Ἀμα μ' ἐρρίξαν μέσα, ἔρημος στὴ σκοτεινιά μες τὸ θαρῆμα, κουλουριάστηκα σὰν τὸ κουδάρι καὶ, περιμένοντας

νὰ χαράξῃ, ἔλεγα μέσα μου τὴν προτεῦχί μου.

Ἀξάρνα ἀκούω στὸ σκοτάδι καὶ τι ποὺ τριγύριζε γύρω στὴ βαρέλλα μου.

Κρατῶ τὴν ἀναπνοή μου σὰν πεθαμένος, ἀρίνοντας τὴ ψυχὴ μου στὴν Παναγία, ἐνῶ αὐτὸ τὸ κατὰ τὴ γύριζε καὶ τριγύριζε, ρουθούνηζε, ἐφευγε, ξαναερχότανε... Τί νὰ ἦταν πάλι; Ἡ καρδιά μου κτυποῦσε σὰν ρωλόγι.

Στὸ τέλος, σὰν ἄρχιζε νὰ χαράξῃ, καὶ τὸ ποδοβολητὸ ποὺ με τρώαζε, τραβήθηκε λιγάρκι, ἔβαλα σιγά-σιγὰ τὸ μᾶτι μου στὴν τρύπα τῆς κοιλιᾶς τοῦ βαρελιοῦ καὶ τί νὰ ἰδῶ; Ἐντὺς λύκος, φίλοι μου! ἕνας λύκος ἴσα μ' ἕνα γαῖδουράκι. Ἐνας πελώριος λύκος με κατὶ μάτια, ποὺ γαλίζαν σὰν λαμπάδες.

Θὰ ἦρθε χωρὶς ἄλλο στὴ μωρουδιά τοῦ ἀρνιοῦ, μὰ τώρα ποὺ βρήκε τὰ κἄλλα μονάχα, θὰ τὸν τραβοῦσε τὸ τρυφερὸ παιδικὸ κράς μου, ποὺ ἐνοιώθε καποῦ ἐκεῖ μέσα.

Παραξένο πρᾶγμα! μιὰ κι' εἶδα καὶ κατάλαβα τί ἦταν αὐτὸ ποὺ με τρώαζε, ἡ καρδιά μου ἦρθε στὸν τόπο τῆς. Σὰν ράλεγες πῶς περίμενα κατὶ πύθριτό καὶ σὰν εἶδα πῶς ἦταν μὲ ὁ λύκος, ἤσυχασα καὶ πῆρα θάρρος.

— Ναί! μὰ ἂν αὐτὸ τὸ θαρῆμα καταλῇ πῶς τὸ βαρέλλι εἶνε ξεκατωτὸ; θὰ πηδήξῃ μέσα καὶ... κατεῦδ' ἰδοὺ πιά. Ἄν μπορούσα νὰ βρῶσκα τίποτα!...

Σὲ κάποιο κίνημα ποὺ ἐκάλαν, ὁ λύκος, ποὺ τᾶκουσε, ξανάβρε καὶ ἄρχισε νὰ χτυπᾷ τὰ πλευρά τοῦ βαρελιοῦ με τὴν οὐρά του ὀλόγυρα. Δὲν ἔβρω πῶς, με τί πιά θάρρος, ἀλλὰ καὶ τὸ καμὲν ἐβγάλα τὸ χεράκι μου ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς κοιλιᾶς τοῦ βαρελιοῦ, ἄρπαξα τὴν οὐρά του, τὴν τραβήξα μέσα καὶ τὴν ἐσφίξα γερά καὶ με τὰ δυὸ μου χερί.

Ὁ λύκος μου, σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦν χίλιοι λυσσασμένοι σκύλοι, τὸ βάζει στὰ πόδια, σέριοντας μαζί του καὶ τὴ βαρέλλα, ἀνάμεσα ἀπὸ χωράζια, ἀμπέλια, δρόμους καὶ κρεμνοῦς.

— Ἀχ, Θεέ μου! Παναγία μου! ἐκάλαν, — κρατῶντας ὅμως σφιχτὰ τὴν οὐρά, — ποῖος ἔχει πιά ποῦ θὰ σε πάγῃ ὁ λύκος. Κι' ἂν σπᾶσῃ τὸ θαρῆμα, ἀλλοιμόν' σου, κακομίσση μου! Οὔτε τὰ κοκαλάκια σου...

Καὶ νὰ ἔξορτο πᾶ τὰ τὰ καὶ γίνεταί κομμάτι τὸ θαρῆμα. Κι' ἡ οὐρά ἐφευγέει ἀπὸ τὰ χερί μου... Βλέπω μακρὰ, πολὺ μακρὰ τὸν λύκο μου νὰ τρέχῃ σὰν δαιμονισμένος καὶ, τί συμπτώσεις, βρέθηκα στὸ Καινούργιο τὸ Γεφύρι, περνοῦν στὸ δρόμο ποὺ

πάγει στὴ Μαριάν, ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας μακρὰ ἀπὸ τὸ κτήμα μας.

Στοῦ γεφυριοῦ τὸ κάργελο θὰ χτύπησε τὸ θαρῆμα καὶ ἐπασσε.

Καταλαβαίνετε βέβαια πῶς ὕστερα ἀπὸ τόσα ποὺ πέρασα, ἡ βέργα τοῦ πατέρα δὲν με φοβήριζε πιά.

Ἐτρεξα σὰν νὰ με κυνηγοῦσε ὁ λύκος καὶ γύρισα στὸ σπίτι.

Πίσω ἀπὸ τὸ κτήμα, πλάγι στὸ δρόμο, ὁ πατέρας μου δοῦλευε στὸ χωράφι. Ἀκούμπισε γελώντας στὸ ραβδί του καὶ μοῦ λέγει:

— Αἰντε, τρέχα στὸ σπίτι, ποὺ ἡ μητέρα σου δὲν κομψήθηκε ὅλη νύχτα!

Ἐτρεξα στὴ μάνα μου.

Ἐνα-ἕνα τοὺς διηγήθηκα, στοὺς γονεῖς μου, ὅλα ὅσα μοῦ συνέβησαν. Μὰ σὰν ἔφτασα στὴν ἱστορία τῶν κλεφτῶν, τοῦ βαρελιοῦ καὶ τοῦ λύκου, ἐσπασαν στὰ γέλια.

— Ε! χάχα, μοῦ φώναξαν. Στὸν ὕπνο σου τὰ εἶδες ὅλ' αὐτά. Ἀπὸ τὸ φόβο σου!

Ὅσα κι' ἂν τοὺς εἶπα, δὲν μπόρεσα νὰ τοὺς κάνω νὰ τὰ πιστέψουν.

Σ. ΜΑΥΡΙΔΗΣ

Η ΓΟΡΓΟΝΑ

Ἡ Γοργὼ τραβοῦσε κομπὶ, ἐγὼ ἐκλυόμουν στὸ τιμόνι καὶ ὁ Κούλης, ὁ ἀρρεβωνιστὴς τῆς, παρατηροῦσε μετὰ τὸ γυαλὶ τὸ βυθὸ τῆς θάλασσας, γιὰ νὰ νὰ χταπόδι.

— Σία, Γοργὼ!.. Δεξιά λίγο... Στάσου... Ἰσὶα μὲ μιὰ ὀκτὴ θὰ εἶνε... Ὁ λίγο ἐμπρός... Στάσου... Δὲν τσιμπᾷ ἐπὶ τὸ ἀριστερό... Δυὸ κομπιές μόνο. Οὐφ, καμμένη, Γοργὼ, μ' ἀγρίψες τὸ χταπόδι.

— Δὲ λὲς πῶς δὲν ἔρεεις νὰ τὸ φρεψῇς, καμμένη Κούλη, μὲν λὲς πῶς σοῦ εἶπ' ἐγὼ. Γιατὶ μετὰ τὸν Τζωρτζή τραβῶ καλὸ κομπὶ;

— Λίγο ἐμπρός. Βάρε, λίγο τὸ κομπὶ ποὺ εἶνε κατὰ τὸ τρεχαντήρι. Φτάει... Σία λίγο... Οὐφ, καμμένη, ἐξ αἰτίας σου μᾶς ἔφυγε τὸ χταπόδι.

— Ἐξ αἰτίας μου; Δὲ λὲς πῶς δὲν καταλαβαίνεις! Πᾶμε νὰ πάρουμε τὸν Τζωρτζή, νὰ δῇς πῶς θὰ τὸ φάβῃ ἀμέσως.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ τὴ συγκατάθεσι τοῦ Κούλη, με δυνατὲς κομπιές, ἔφερε τὴ βάρκα στὸ νηρί.

Ἐγὼ, ποὺ δὲν ἔχω ὑπομονὴ στὸ φρεμα, ἐβήκα ἐξω, πῆρε τὴ θέσι μου ὁ Κούλης καὶ τὴ δική του ὁ Τζωρτζής. Ἡ βάρκα πῆγε γιὰ τὸ χταπόδι. Ἐγὼ σὲ στεριανὸ περπάτησα. Τραβήξα κατὰ τῆς κεδρίτσας, ἐκπλώθηκα στὴ στεριά

τους καὶ ἀνέπνεα τὴν βαλσαμωδὴ μρωδιά τους.

Ἐπειτα ἐδάδιθα ἐπὶ ἀσκόπως καὶ εὐρέθηκα στ' ἀμπέλια τοῦ Ἐλαφονησιοῦ (*).

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ περπατοῦσα ἀργὰ καὶ χαλὰ, σκαμάτησα ἀπότομα ἐμπρός σ' ἕνα πρᾶγμα παράξενο.

Ἐμπρός μου, ἐκεῖ στ' ἀμπέλια τοῦ Ἐλαφονησιοῦ ἦταν στημένη μιὰ Γοργόνα.

Γύρω τῆς εἶχε στεριανὰ στολίδια, χαμομήλια καὶ παπαρούνες, ἀγρίοκρινους καὶ μαργαρίτες.

Ἐκπλώθηκα μπροστὰ τῆς στὸ παχὺ χορτάρι καὶ τὴν κοιτάξα, τὴν κοιτάξα με ἐπιμονὴ καὶ περιέργεια.

Σιγά-σιγά μοῦ φάνηκεν ὅτι τὸ ἔλινον πρόσωπό τῆς ἐπαίρνε ζωὴ, τὰ μάτια τῆς φῶς καὶ ὅτι τὰ χεῖλιά τῆς ἄρχισαν νὰ κινούνται.

— Πές μου, πές μου, Γοργόνα μου, πῶς βρέθηκες ἐδῶ;

— Γοργόνα περῆσαν σὲ τρικάρτο καρὰκι ἀκούραστη γυρίσα σ' Ἀνατολή καὶ Δύσι. Ἐφαξα ὅλους τοὺς κόρρους τῆς στεριᾶς κι' ἀγνάνεψα ὅλα τὰ πέλαγα. Κόρη τοῦ Βορρῆ καὶ τοῦ Που νέντε πρώτῃ ἐγὼ τοὺς ἐδεχόμουν με ἀνοιχτὰ στῆθια, ὅταν με οὐρλάσματα γυμνῶν στὸ καρὰκι νὰ τὸ πατήσουν σὰν κουρσάροι. Ἡ θάλασσα μ' ἔφτυνε μετὰ τὸν ἀφρό τῆς καὶ ἐγὼ σὰν νεῖράδα βουτιόμουν ἀμέσως στὰ νερά τῆς κι' ἐπλενόμουν. Μόνο ὁ γλάρος μοῦ παρᾶβαν σὲ πέταγμα καὶ τὸ ντελφίνι στὸ βούτηγμα. Φυλακή μου ἦσαν τὰ πόρτα καὶ χαρὰ μου τὰ πέλαγα. Κατέβα στα κῆματα μέρα-νύχτα ἐδειχνά ἀκατήγητὸ τὸ δρόμο στοὺς καῦτες. Καὶ ὅταν οἱ ὄνιοι ἐμεναν κλεισμένοι στὶς σπηλιὰς τους, καθρεφτιζόμουν με φιλαρέσκεια στὰ γαλανὰ νερά τῆς θάλασσας. Ἐγὼ πρώτη ἐμπαινα στὸ λιμάνι τῆς πατρίδας, ἐγὼ πρώτη ἔβλεπα τὸ δάκρυ τῆς χήρας καὶ τὸ χαμόγελο τῆς ἀρρεβωνισμένης.

Μ' ἕνα φουγάρι τοῦ ὅμως ὁ καδο-Μαλιᾶς μοῦ ἔδωσε τὴ ζωὴ, με πέταξε ἐξω ἀπὸ καὶ τώρα... στένω ἐδῶ σκιαχτὸ στ' ἀμπέλια τοῦ Ἐλαφονησιοῦ.

Καὶ μοῦ φάνηκε πῶς δυὸ χοιρὰ δάκρυα ἐκλύσαν στὰ ἔλινον μάγουλα τῆς Γοργόνας.

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

(*) Τὸ Ἐλαφονησι εἶνε κοντὰ στὸ Μαλέα.

(**) Γιὰ τοὺς στεριανοὺς ἀναγνώστες πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι Γοργόνα εἶνε προτομή γυναικὸς ποὺ ἔχουν ἐμπρός στὴ πλώρη ὅλα τὰ καρὰκια... Σ.τ.Σ.

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΟΣ Π. ΜΟΡΕΑΣ

Αγαπητοί μου

ΓΑΛΛΙΑ γαρ-
τάζει την ένα
τουταστηρίδα του
Λαμαρτινίου και
τη δεκαετηρίδα
(από το θάνα-
το) του Ζαν Μο-
ρεάς. "Ετσι, ο
ποιητής", όπως
«Ελληνογάλλος
ονομάζουν τον
δεύτερο, τιμάται
μαζί με τον πρώ-
το, τον καθαντό

Γάλλο, τον κατ' ἐξ οὗ ἡ ν. ἂν
θέλετε Γάλλο, Λαμαρτινίου, σὰς λένε
καὶ Μορεάς. Τί τιμῇ, τί δόξῃ, τί καύ-
χημα, ἀλήθεια, γιὰ τὰς Ἀθήνας, γιὰ
τὴν Ἑλλάδα, νὰ χάριση ἓνα τόσο με-
γάλο ποιητὴ στὴ Γαλλία; Ναι, ἀλλὰ
καὶ τί κακὸ, τί ζημία, νὰ χάση αὐτὴ
ἓνα τόσο μεγάλο ποιητὴ;..

"Οσοὶ ἀκούσατε τὴν ὥραία ἐκείνη
διήληξή του Τέλλου. Ἄγρα σὺ θέατρο
τῆς Κοιτοπούλης, ξέρετε καλὰ τὴν ἱστο-
ρίαν. Ὁ Ζαν Μορεάς, ἦταν Ἀθηναῖος
καὶ λεγόταν Ἰωάννης Παπαδιαμαντό-
πουλος. Ἀπὸ καλὴ οἰκονόμεια, εἶνε θα-
σάλα Γαλλίδα καὶ ἔμαθε τὰ γαλλικὰ
ἀπὸ μικρὸς. Ποιητὴς γεννημένος, ἄρ-
χιζε νὰ γράφῃ ἑλληνικά. «Τρουγόνες
καὶ Ἐχιδναίς», λέγεται ἡ πρώτη του
καὶ τελευταία συλλογὴ ποιημάτων στὴ
μητρικὴ του γλῶσσα. Ἐπει-α, νεώτα-
τος, ἔφυγε σὺ Παρίσι. Ἐκεῖ ἐξακολού-
θησε νὰ γράφῃ, ἀλλὰ γαλλικά. "Εγείνε
Ζαν Μορεάς καὶ σὲ λίγο καιρὸ ἀνα-
δείχθηκε ἀνάμεσα στοὺς κορυφαίους.
Ὅταν πέθανε μάλιστα, πολλοὶ εἶπαν
πὺς ἡ Γαλλία ἔχασε τὸ μεγαλύτερό
της ποιητὴ. Εἶνε πολιτικοποιηθῇ Γάλ-
λος, εἶνε τιμηθῇ μετὰ τὸ Γαλλικὸ παρά-
σημο καὶ ἂν δὲν πέθαινε πολὺ νωρὶς. σί-
γουρα θὰ γινόταν Ἀκαδημαϊκός. Ἡ δὲ
ἔξουσία του σήμερον, σ' ὅλο τὸν φιλολογικὸ
κόσμον, εἶνε μεγάλη. Δύνα νόμια μετὰ
τὸ θάνατό του, σὺ Παρίσι θὰ στηθῇ τὸ
ἀγαλμὰ σου, ἀπὸ πενταετήσιο μόνου σου.
τοῦ θὰ τὸ στείλῃ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρ-
νησι. Ὅλες οἱ ἐφημερίδες, ὅλα τὰ πε-
ριοδικὰ, ἐνθουσιάζονται γι' αὐτὸν ἐνθου-
σιῶδη ἄρθρα, ἀπὸ τοὺς ἐξοχωτέρους λο-
γίους τῆς Γαλλίας.

Κανένας —εἰν' ἀλήθεια— ἀπὸ τοὺς
ἐξέτους κριτικούς καὶ τοὺς βιογράφους
τοῦ Ζαν Μορεάς δὲν ἔγινε πὺς ἦταν
Ἀθηναῖος καὶ δὲν παρολαίπει τὸν βί-
καιο ἔπαινον στὴ Νέα Ἑλλάδα, ποὺ

γέννησε τέτοιο ποιητὴ. Κι' αὐτὸ βί-
βαια εἶνε σημαντικὸ κέρδος γιὰ τὴν
πατρίδα μας. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε;
δὲν εἶνε ὅλο ὅσο μποροῦσε νὰ τῆς δώ-
σῃ ὁ Ἀθηναῖος αὐτός, ἂν ἔμενε ἐδῶ
κι' ἂν ἐξακολούθουσε νὰ γράφῃ ἑλλη-
νικά; Σήμερα ἡ Ἑλλάδα ποὺ καυ-
χίται πὺς ἐχάρισε στὴ Γαλλία ἓνα
μεγάλο ποιητὴ, δὲν εἶχε ἡ ἴδια ἓνα νε-
τὸ εἶνε πολὺ μεγάλη ἡ διαφορά; Γιατὶ
ὁ Ζαν Μορεάς δὲν ἀνέκει πιά στὴν
Ἑλληνικὴ Λογοτεχνία, ἀλλὰ στὴ
Γαλλικὴ. Καὶ φαντάζομαι πόσο θὰ εἶ-
χε νὰ ὠφεληθῇ ἡ Λογοτεχνία μας, νὰ
κερδίση ἡ γλῶσσά μας, νὰ προαχθῇ ἡ
πνευματικὴ μας Ζωή, ὁ Πολιτισμὸς
μας τέλος πάντων, ἂν ὁ «Ελληνογάλ-
λος ποιητὴς» ἔμενε «Ἑλληνας κι' ἂν
ἀνάμεσα σὲ Σολωμούς, σὲ Βαλαωρί-
τες, σὲ Κάλδους, σὲ Παλαμάδες, εἶ-
ναμε κι' ἓνα Παπαδιαμαντόπουλο, με-
γλύτερο ἴσως ἀπ' ὅλους».

Πολλοὶ τώρα τὸν δικαιολογοῦν. Τί
ἔδωκε, σὰς λέγουν, ἂν ἔμενε ἐδῶ;
ἔλαχε ν' ἀγωνισθῇ, νὰ πάλαιε νο-
τὸ τέλος ἴσως μποροῦσε νὰ νικηθῇ
ἐπιγλωσσόμενος ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν, τὴν
περιφρόνησιν. Γιατὶ θὰ καταλάβαιναν
καὶ θὰ τηρεῖσαν τὴν Ἑλλάδα ἓνα
τόσο μεγάλο ποιητὴ; Σὺν τὸν κύκλον
τοῦ Ἀντερσεν, θὰ τοὺς φαινόταν γιὰ
πολὺν καιρὸ ἀσχημὸς. Ἐφυγε λοι-
πὸν καὶ πῆγε κεῖ ὅπου βρῆκε γλῶσσα
ἐτοιμὴ κι' ἀνθρώπους ἱκανοὺς νὰ τὸν
καταλάβουν. Ἀφοῦ μποροῦσε, καλὰ ἔ-
καμε. Καὶ νὰ σὲ λίγα χρόνια, καὶ με-
τὰ τὸ τέταρτο ἴσως τοῦ κόπου ποὺ θὰ ἔ-
καμε ἐδῶ, γιὰ νὰ μὴ δοξασθῇ, ἴσως
οὔτε σὺ τὸ τόπο του, ἀπόκτησε δόξα παρ-
κόσμου. Ἐκαμε πολὺ καλὰ!

Ἀλλ' ὅχι! Γιὰ μένα, ὁ Ζαν Μο-
ρεάς, σὺν Ἑλληνας, εἶνε ἀδικαιολό-
γητος. Δὲν ἔκαμε καλὰ νὰ φύγῃ —
κι' ἀλλοίμονο στὴν Ἑλλάδα ἂν ἔκα-
ναν τὸ ἴδιο ὅλοι ὅσοι θὰ μποροῦσαν! Φίλος
στενὸς τοῦ Ζαν Μορεάς ἦταν
τότε ὁ συνομήλικός του ποιητὴς τῆς
«Φαίδρας» καὶ τοῦ «Νικηφόρου Φω-
κῆ», ὁ Ἀριστομένης Προβελέγγιος. Φεύγοντας ὁ «Ελληνογάλλος», ἤθε-
λε νὰ παρασύρῃ μαζί του κι' αὐτόν
«Πῶς ἀπὸ δῶ, τοῦ ἔλεγε, πάμε σὺν
κόσμῳ νὰ δοξασθοῦμε!» Ἀλλὰ ὁ
Προβελέγγιος τοῦ ἀπαντοῦσε: «Ὁχι! Ἑ-
λληνας γεννηθῆκα. Ἑλληνας θὰ
μείνω!» Καὶ ἔμεινε. Ἄν πῆγαινε
κι' αὐτὸς στὴ Γαλλία, ἂν ἔγραψε τὰ
ποιήματά του καὶ τίς τραγωδίαις του
γαλλικά, σήμερα ἴσως θάταν παγκό-
σμιος. Ἀλλὰ δὲν τὸν ἐδελέξατε ὁ τει-
ρασμός τῆς μεγάλης δόξης. Κι' ἐπρο-
τίμησε νὰ μείνῃ ἐδῶ, εἰκὸς μας γιὰ

πάντα. Νὰ, γιὰ μένα, ποῦς ἔκα-
με καλὰ!

Πόσους δὲν ἄκουσα κι' ἐγὼ
μοῦ λένε: «Δὲν πῆγαινε ἀπὸ μικρὸ
σὺ Παρίσι; Θάχες γραμμένα γαλ-
λικά τὰ ἔργα, ποὺ σήμερα Γάλλοι
ρεῦουν νὰ σοῦ μεταφράσουν. Καὶ θὰ
μέγαλα, βίλλες, αὐτοκίνητα, παρὰ
μα, τιμὲς, δόξεις.» —Τοὺς τὰ χαρὶ
δὲνα! Γιὰ τίποτα δὲν θάλλαξα τὸνο-
μου, τὸν ἐθνισμό μου, τὴ γλῶσσα μου,
τὴν πατρίδα μου! Κι' ἐγὼ ἤξερα ἀπὸ
μικρὸς γαλλικά καὶ μποροῦσα, ἀν-
νάλθω στὰς Ἀθήνας, νὰ τραβήξω γιὰ
τὸ Παρίσι. Δὲν θὰ γινόντουσαν βόδαι
Ζαν Μορεάς, θὰ ἦσαν ὅμως ἓνα
Γάλλος μυθιστοριογράφος καὶ θεατ-
κὸς, ἔστω κι' ὁ τελευταῖος.

Κι' ὁ τελευταῖος στὴ Γαλλία καὶ
δίδει κι' ἀκούγεται χίλιες φορὲς πε-
ρισσότερο ἀπὸ τὸν πρώτο στὴν Ἑλλά-
δα. Ἀλλὰ ἡ Ἑλλάδα γιὰ τοὺς Ἑλ-
λήνες, ὅπως ἡ Γαλλία γιὰ τοὺς Γάλ-
λους. Μοῦ φθάνει ἡ συναίσθησις δι-
ἔκαμα ὅτι μποροῦσα γιὰ τὴν πατρίδα
μου. Τάλλα μοῦ εἶνε διωσθέντες πε-
ριττά. Βέβαια ποὺ εἶνε ψεύτης ὅποιος
λέει πὺς μισεῖ τὴ δόξαν. Κι' ἐγὼ ἔ-
θελα νάμαι γνωστὸς ὡς ὅλο τὸν κόσμον
σὺν τὸν Ζαν Μορεάς. Ἀλλὰ πὺς;
Ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, σὺν Ἑλληνας!

Γιὰ ὅσες τὰ γράφω αὐτὰ, ποὺ εἰσὶ
νέοι. Δὲν θέλω νὰ τραβηχθῇ ἀπὸ τὴν
παράδειγμα τοῦ «Ελληνογάλλου»
οὐτ' ἓνας ἀπ' ὅσους θὰ μ πο-
ροῦσαν νὰ κάμουν τὸ
ἴδιον. Μείνετε στὴν Ἑλλάδα! ἐρ-
γασθῆτε μόνο γι' αὐτὴ! Εἶνε μικρὴ
Σεῖς μεγαλῶστε τὴ! Πτωχὴ ἡ Λο-
γοτεχνία τῆς; Πλουτίστε τὴ! Ἀπλά-
στη ἡ γλῶσσα τῆς; Πλάστε τὴ! Τὸ
νεῖρο, ἡ φιλοδοξία τοῦ καθενὸς σας
ἔς εἶνε. Πρῶτα πανελλήνιος, ἔπειτα
παγκόσμιος.

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Ἀπόψε ἐγὼ καὶ σὺ, καρδιά μου, μόνοι
εἶμα νὰ ποῦμε κάτι περασμένο,
εἶνε ἀπαλὸ τ' ἀγέρι μυρωμένο
καὶ στὶς μυρτίες λαλεῖ γλυκὰ τὰ λόγια.
Θυμάται... κάποιο βράδυ —πᾶνε χρόνια
πολλά... νὰ τῶν τὰ τάχα ξεγασμένο —
μπροστὰ σὺν κύμα τὸ γροισσομένο
σβύσαν με μιὰς καημοί, λαχτάρες, πόνοι
στὴ θάλασσα μπροστὰ τὴν τρισημέλι,
κι' ἓνα τραγοῦδι ἀνέστη νὰ ψάλλῃ
κάποια φωνὴ γλυκὴ. Κάποιου ποὺ λείπει
γιὰ πάντα... τότε ἀντάμα, τότε μόνοι
—Ὁχι, μὴ λές, δὲ στέκει ἀπὸ τὴν λυπη-
ρὴ αὐρὰ ἀπαλὴ, λαλεῖ γλυκὰ τὰ λόγια...

ΙΩ. Θ. ΚΑΚΡΙΑΝΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Μυθιστόρημα τοῦ Hector Malot
[Βραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλ. Ἀκαδημία]
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΓ'. (Συνέχεια)

Ὁ Μαρτίνας, ποὺ δὲν εἶχε ἰδῇ ποτὲ
τὴν φυλακὴν, θέλησε νὰ μὲ συνοδεύσῃ.
Ἐπειδὴ τώρα ἤξερα μὲ τί τρόπο
μπαίνουν στὴ φυλακὴ τοῦ Κλισύ, δὲν
περιμένουμε πολὺ ἀπὸ τὴν μεγά-
λη τῆς πόρτας, ὅπως τότε ποὺ πρωτο-
πῆγα.

Μὰς ἔμπασαν σὺν ἐντευκτήριον καὶ
σὲ λίγο ὁ πατέρας ἦλθε. Ἀπὸ τὴν
πόρτα ἀκόμα μοῦ ἀνοίξε τὴν ἀγκαλιά
του.

— Καλῶς τὸ παιδί μου, ἐφώνασε,
τὸν καλὸ μου τὸ Ρερμὴ!...

Τοῦ εἶπα ἀμέσως γιὰ
τὴ Λίζα καὶ γιὰ τὸν Ἀ-
λέξη. Ἐπειτα, καθὼς ἔ-
τοιμαζόμουν νὰ τοῦ ἐξη-
γήσω γιὰ τὴν δὲν κατάρ-
ρα νὰ πάω καὶ στὴ Σι-
εφανία, μὲ διέκοψε γιὰ νὰ
μ' ἐρωτήσῃ.

— Κι' οἱ γονεῖς σου;

— Ἀ! ξέρετε λαί-
πων;...

Μοῦ διηγήθηκε τό-
τε, ὅτι ὁ Μπαρμπερὴς εἶ-
χε πάει νὰ τὸν ρωτήσῃ τί
ἐγείνα. Μόλις ἔφθασε σὺν
Παρίσι, ὁ ψυχοπατέρας
μου πῆγε σὺν Γαρροβόλη,
ἀλλὰ δὲν τὸν βρῆκε. Ἀ-
ναγκάστηκε τότε νὰ τὸν

ζητήσῃ μακρότερα στὴν ἐπαρχιακὴ
πόλιν, ὅπου ἦταν φυλακισμένος. Κι' ἐ-
κεῖ ὁ Γαρροβόλης τοῦ εἶπε, ὅτι μετὰ
τὸν θάνατον τοῦ Βιτάλη, μὲ εἶχε πιά-
ρει κάποιος Ἀκκὴν, κηπουρός. Ἐτσι
ὁ Μπαρμπερὴς γύρισε σὺν Παρίσι,
στὴ Γλασιέρα, κι' ἐκεῖ ἔμαθε ὅτι ὁ
Ἀκκὴν ἦταν φυλακισμένος σὺν Κλισύ.
Πῆγε στὴ φυλακὴν κι' ὁ πατέρας τοῦ
εἶπε πὺς γύριζε ἐλπίδα τὴ Γαλλία
καὶ πὺς ἂν δὲν ἤξερε ποῦ ἀκριβῶς
βρισκόμουν ἐκείνη τὴ στιγμὴ, ἤξερε
ὅμως ὅτι κάποτε θὰ περνοῦσα ἀπὸ τὰ
μέρη ὅπου ἦταν τὰ παιδιὰ του. Ὁ
Μπαρμπερὴς τότε μοῦ ἔστειλε γράμ-
ματα σὺν Δρεζῷ, σὺν Βάρσῃ, σὺν Ἐ-
στάνδῃ, σὺν Σαιν-Καντὲν, μὲ τὴν ἐλ-
πίδα νὰ μὲ βρῇ κάποιος ἀπὸ αὐτὰ. Ἀλλὰ
δὲν μὲ βρῆκε κανένας, γιὰτὶ κι' ἀπὸ
τὴ Βάρσῃ κι' ἀπὸ τὸ Δρεζῷ εἶχα φύ-
γει, φαίνεται, πρὶν φθάσουν τὰ γράμ-
ματα.

— Καὶ γιὰ τὴν οἰκογένειά μου,
εἰ σὰς εἶπε ὁ Μπαρμπερὴς; ρώτησα.

— Τίποτα, πολὺ λίγα πράγματα.
Οἱ γονεῖς σου, λέει, ἔμαθαν ἀπὸ τὸν
ἀστυνόμῳ τῆς συνοικίας τῶν Ἀπομά-
χων, ὅτι τὸ παιδί ποὺ βρέθηκε κάποτε
ἀπαρτημένο στὴ Λεωφόρο Μπρετέ-
ιγ, τὸ πῆρε νὰ τὸ μεγαλώσῃ ἓνας κτί-
στης, ἀπὸ τὸ Σιαβανό, ὁ Μπαρμπε-
ρὴς. Πῆγαν σὺν χωριὸν τοῦ νὰ σὲ πιά-
σουν, δὲν σὲ βρῆκαν, καὶ τὸν παρακά-
λεσαν νὰ τοὺς βοηθήσῃ στὶς ἐρευνάς
ποὺ ἔκαναν γιὰ νὰ σὲ βροῦν.

— Δὲν σὰς εἶπε τὸνομά τους; οὐ-
τε τὸν τόπο τους;

— Ὅταν τὸν ρώτησα γι' αὐτὰ, μοῦ
ἀποκριθῆκε πὺς θὰ μοῦ ἔλεγε ἀργό-
τερα. Δὲν ἐπέμεινα, γιὰτὶ κατάλαβα
πὺς κρατοῦσε μυστικὸν τὸνομα τῶν γο-
νέων σου, ἀπὸ φόβου μήπως λιγοστὴν
ἡ συνείδησις ποὺ περνοῦσε ἀπ' αὐτοὺς.

«Ὁ Θεὸς καὶ ὁ λόγος σου, Ρερμὴ μου!»
(Σελὶς 149, στ. σ')

Γιατὶ ἀφοῦ κι' ἐγὼ στάθηναι λίγο πα-
τέρας σου, ὁ Μπαρμπερὴς σου φαντά-
στηκε πὺς θὰ ζητοῦσα νὰ πληρωθῶ.
Τὸν ἀνοῖξα λοιπὸν μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ
κι' ἀπὸ τότε δὲν τὸν ἔβλεπα. Δὲν
πῶδερα πὺς πέθανε... Ὅστε σὺ τώ-
ρα, ξέρεις πὺς ἔχεις γονεῖς ποὺ σὲ
γυρεύουν, ἀλλὰ ἐξ αἰτίας ἐκείνου τοῦ
γέροντος τριφυτοῦ, δὲν ξέρεις οὔτε ποῦ
εἶνε, οὔτε ποῦ μένουν.

Τοῦ ἐδήγησα τότε ποῖα ἐλπίδα εἶ-
χα ἀκούῃ κι' ὁ πατέρας μοῦ τὴν ἐ-
στήριξε, λέγοντας.

— Ναι, ναι, πολὺ καλὰ σκέφτη-
κες. Ἀφοῦ οἱ γονεῖς σου μπόρεσαν νὰ
νακαλύψουν τὸν Μπαρμπερὴν σὺν Σια-
βανό, ἀφοῦ ὁ Μπαρμπερὴς μπόρεσε
νάνακαλύψῃ τὸν Γαρροβόλη καὶ μένα,
θὰ σὲ βροῦν καὶ σὲνα σὺν ξενοδοχείῳ
Καντάν. Μείνε λοιπὸν ἐκεῖ.

Τὸ λόγια αὐτὰ μοῦ ἔκαναν ὅσον
ἐλπίδα τὴν εὐθυμία. Κι' ἀρχίσαμε πάλι
νὰ μιλοῦμε γιὰ τὴν Λίζα, γιὰ τὸν

Ἀλέξη καὶ γιὰ τὴν περιπέτειά μου
σὺν ἀνθρωποφονίῳ.

— Τί φοβερὸ ἐπάγγελμα! εἶπε
ὁ πατέρας, ἀφοῦ τελείωσα τὴ διήγησή
μου. Καὶ τὸ κάνει τώρα ὁ καυμένος
μου ὁ Ἀλέξης! Ἀ, πόσο πικρὸ εὐτυχι-
σμένος θάταν νὰ καλλιεργῇ διολέ-
τες!

— Καὶ αὐτὸς θὰ ξανάλθῃ!..

— Ὁ Θεὸς κι' ὁ λόγος σου, Ρε-
μάρκη μου!

Μοῦ ἦλθε τότε νὰ τοῦ πῶ, ὅτι οἱ
γονεῖς μου θὰ τὸν ἐβγαζαν γρήγορ' ἀπὸ
τὴ φυλακὴ. Συλλογίσθηκα ὅμως ὅτι
δὲν ταιριάζει νὰ καυχίεται κανεὶς ἀπὸ
πρὶν γιὰ τὸ καλὸ ποὺ σκοπεύει νὰ κά-
μῃ κι' ἀρκέσθηται νὰ τὸν βεβαιώσω πὺς
σὲ λίγο θάταν ἐλεύθερος καὶ τριφυρο-
σμένος ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ.

— Ὡς ποῦ νάρθῃ ἡ εὐ-
τυχισμένη αὐτὴ ἡμέρα, μὴ
εἶπα ὁ Μαρτίνας, ἀμα βρεθῇ-
καμε σὺν ἑρῷ οἱ δύο μας,
ἡ γνώμη μου εἶνε πὺς δὲν
πρέπει νὰ χάνουμε τὸν και-
ρὸ μας χωρὶς νὰ κερδίζουμε
λεπτά.

— Ἄν ἐξοδεύαμε λιγό-
τερο καιρὸ γιὰ νὰ κερδίζου-
με λεπτά, θάτανταξ εἰδεύαμε
ἀπὸ τὸ Σιαβανό σὺν Δρεζῷ,
κι' ἀπὸ τὸ Δρεζῷ σὺν Παρίσι,
θὰ φθάναμε νωρίτερα ἐδῶ
καὶ θὰ προφθάναμε ζωντανὸ
τὸ Μπαρμπερὴ.

— Αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια, ἀ-
ναγνωρίζω πὺς ἔκαμα ἀσχη-
μα νὰ σὲ χασομερήσω, λυπού-
μαι, κι' εἶνε περιττὸ νὰ μὲ μαλώνῃς
καὶ σὺ.

— Ὁχι, δὲν σὲ μαλώνω, Μαρτιά-
κα μου! ἀναγνωρίζω κι' ἐγὼ πὺς
χωρὶς ἐσένα δὲν θὰ μποροῦσα ποτὲ νὰ
χαρίσω τῆς Λίζας τὴν κούκλα, καὶ
χωρὶς ἐσένα, θὰ βρισκόμαστε τώρα
στυγερὸς δρόμος σὺν Παρισιῶν, χωρὶς
πεντάρα στὴν τσέπη!

Ἀφοῦ εἶχα δίκην λασπὸν, ἔς ἐξα-
κολούθησεν τὴν ἰδίαν δουλειάν. Ἐπει-
τα, τί καλύτερο ἔχουμε νὰ κάνομε
τώρα, παρὰ νὰ παίζουμε καὶ νὰ τρα-
γουδοῦμε; Τὸν περιπάτου ἔς
τοὺς ἀφῆσαμε ὅταν θάχῃς
τάμαξί σου, ποὺ θὰ εἶνε πικρὸ ἀνα-
παυστικόν... Στὸ Παρίσι εἶμαι σὰ σὺ
σπίτι μου καὶ ξέρω ὅλα τὰ καλὰ
μέρη.

Ἀλήθεια, τὰ καλὰ μέρη — δημό-
σιες πλατεῖες, καφενεῖα ξενοδοχεῖα —
Ὁ Μαρτίνας τῶδε τόσο καλὰ, ὅστε
ὡς τὸ βράδυ μαζεύαμε δεκατέσσερα
φράγκα. (Ἐπεται Συνέχεια)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΑΙ ΚΛΑΙΓΩ...

Μέσα στα γέλια ζω και στις χα-
(ρες της νεότη-
Κι' είνε για μένα τα όνειρα
(πραγματικότη-
Ζω χωρίς έγνοιες, βασαν και
(λύπη,
Τίποτ' από την εύτυχία μου δε
(λείπει!

Κι' όμως να κάποιες στιγμές
(που μέσα νιώθω
Πολιορκητή γαρούμενη καρδιάς
(τον πόθο
της κλάφας τον άποθητο και των
(δακρυών.
Και κλαίγω με χροιά το κλάμμα
(των παιδιών!

Γιάννης Ἀηδόνης

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ

(Ἀποσπασμα)

Δέν γνωρίζουν τα καυμένα τα
χορταράκια τίποτ' άλλο, έκτός
απ' τ' όγερού τ' απαλό το υ-
σσημα, που τα κάνει να γερούν
δω και κεί ήμερα και πειθήνια
και να φιθυρίζουν τώνα τ' άλ-
λο—ποιός ξέρει τί τίποτ' άλλο
δέν ξέρουν έκτός απ' το ήλιο
το πλατύ γελαστό βλέμμα, που
τα κάνει να χαίρωνται στο φως
και να αισθάνονται ανατριχίλες
εύχαριστήσεως απ' το ήλιο το
φως που φωτίζει τα νεοα και
τροφερά βλασταράκια, έτσι που
τα θαρρείς άθωα κι' αυτά σαν
μικρά παιδάκια.

Δύο φυλά και μαυριδερά πρῶμ
ματα, φυλά σαν στύλοι, περπα-
τούν πάνω στο στενόμακρο χω-
ματένιο φήλωμα και τα πλατιά-
ζουν... Πέριεργα τα ήσυχα και
φτωχά χορταράκια κυττάζουν με
τρόμο τα φυλά και μαυριδερά
πράγματα που με τόση άδικαρι-
σία μπαίνουν στις ξένες γειτονι-
ες. Τρομάζουν τα τρυφερά τα
βλαστάκια και χώνονται κάτω
απ' τα φύλλα τα πλατιά που είνε
φύλλα των πιο μεγάλων χορτα-
ρίων. Κι' βλῃ την ήσυχη νειτο-
νιά άνοιζει να την πιάνη τρό-
μος... Τα δύο φυλά κι' αδιά-
κοιτα πόδια πατούν τώρα μέσα
στη βροχή! Κι' ένας όγκος
μαύρος σκύβει πάνω στα τρομαχ-
μένα τα ραδίκια και τους σκιά-
ζει τον γλυκύν ήλιο. Τρέμουν τα
νεόβγαλα ραδίκια, τρέμουν
απ' το κορμό κι' απ' το φόβο μέ-
σα στον ήλιο που τ' αγκάλιασε...

Τί ν' αυτό; —Καλά μὴν είνε
σάβρα; μὴν είνε η' κυρά-γαστέ-
ρα, που πέρασε κι' έποντας; —
"Όχι! κάτω φοβερό είν' αυτό το
γαλιστερό κι' αδιάκριτο πρόσωπο

πουνε ψυχρό και προκαλεί άνα-
τριχίλα, κι' είνε και κοφτερό και
πλησιάζει πολύ το μεγάλο το
ραδίκι... "Άχ! τί έπαθε; κιτρι-
νισε το ραδίκι και λιποθύμησε
κι' έπεσε. "Ένα πλατύ χέρι το
σήκωσε και το τρυφερό βλάστα-
ράκι, που φυτρωμένο κεί κοντά,
είνε χωθή κάτ' απ' τα φύλλα το
μεγάλου ραδικιού, έμεινε έκτεθει-
μένο και κοντεύει να πεθάνη απ'
τον τρόπο και το κορμό, μέσ' στον
ήλιο, που το ρίχνει ο παράξε-
νος μαύρος όγκος, που είνε σκυ-
μένος άπάνω του. "Όχι, το καύ-
μένο το ραδίκι, τρέμει σύγκορ-
μο. "Άλλ' όμως να ο μαύρος όγ-
κος σηκώθηκε και παραμέρησε,
τα δύο φυλά πράγματα κουνήθη-
καν και περπάτησαν, κι' ο ήλιος
φώτισε πάλι το φτωχό το βλάστα-
ράκι, που, έκτεθειμένο τώρα, χω-
ρίς το μεγάλο ραδίκι για κου-
φόν, δέν είχε προφτάσει ακόμα
να ξετρομάξει. Κοίταγε το φτωχό
με τρόπο ακόμα τα δύο μαύρα
και φυλά πόδια, που έφταναν,
και τώρα έμαθε πόσο κακά κι'
άσπλαχνα είνε...

Μεσοσηνιακή Ἀκτὴ

Ο ΑΕΤΟΣ

(Τοῦ Τένουσου)

Με τα γυμνά τα νυχια του
το βράχον άγκυλιάζει.
Σε τόπους έρημους, κοντά
στον ήλιο ήσυχάζει.

Στεφανωμένος με το γαλανό.
"Η θάλασσα από κάτω του
στο άγέρι ανατριχιάζει.

"Απ' τα βουνήσια τείχη του
εδώ και κεί κοιτάζει.

Και πέφτει σαν το κεραυνό.
Σεπασμένος Δόροδος

ΤΟ ΓΑΤΙ ΜΟΥ

Κόκκινο από πάνω, άσπρο από
κάτω, με ρόζ ύψη μούτσα... με
ωραία γαλανά ματάκια, καθαρό-
καθαρό, το γατί μου ξεπροβάλλει
από το κομψό του σπιτάκι. Τεν-
τώνεται, χαμουριέται, δείχνων-
τας τα μικρά του μπροστά δοντά-
κια, μου ρίχνει ένα βλέμμα και
φωνάζει:

—Νιάζο, νιά!
—Τ' είνε, Λουλού μου; τί
θέλεις;
—Νιάζο, νιά (φωμάκια βου-
τημένα στο γάλα).

—"Α! πεινασες, ε; έλα να
σου δώσω να φάς.

Μ' ακολουθεί η μάλλον προη-
γεύται, χωρίς αντίρρηση, γιατί
έξέρει πως το περιμένει ωραίο
φαί. Με όχι, το συκοφαντώ, το
καυμένο και χωρίς να ξέρη πως
θα το δώσω να φά, πάντα μ'
ακολουθεί με την διαφορά που

στη πρώτη περίπτωση προηγεί-
ται, καθώς είπα. Τέλος πάντων,
τελειώνει το γεύμα. Πάει τότε
γλυφόμενο στο όρομο μπρος στην
πόρτα και φωνάζει:

—Νιάζο, νιάζο! (άνοιξέ μου
να πάρω τον άέρα μου).

Της άνοιγω βγαίνει, και σε
μισή ώρα, αφού κάνει τον περι-
πατό της ή δεσποινίς, γιατί την
έχω παραχαϊδεμένη, ξερετε, έρ-
χεται πάλι και φωνάζει:

—Νιά, νιά, νιά! (άνοιξέ
μου να μπώ μέσα).

Της άνοιγω και μπαίνει. με με
μιά κατσούρα!

—Λουλού, έλα δώ να σε βάλω
σουζα.

Μουρμουρίζει θυμωμένο, δέγ-
μ' άκούει κι' αναγκάζεται να το
πάρω στα χέρια. Το πηγαίνω σε
μιά γωνία και το δάξω σουζα. "Ε
εξακολουθεί να μου κάνει τον χαρό
με σε πέντε λεπτά το μικρό του
σωματάκι γέρνει, κουράζεται και
με παρακαλεί:

—Νιάσουσουσου! (Νιάάάά!
(άφησέ με, να χαρή, να πατή-
σω στα τέσσερα).

—"Ας είνε, σ' αφήνω. Πή-
γαίνε!

Δέν περιμένει να το το ξανα-
πώ και φεύγει τρεχάτο.

—Λουλού, στο σπίτι σου!

Έμπρός στο σπίτι του κόβει:
τη φόρα του, μπαίνει μέσα, έλ-
πώνεται, αρχίζει ρονρόνια και
σε λίγο τα παύει.

Κοιμάται.

Μέλλων Συγγραφέυς

ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

"Ηταν ή πιο άκατάστατη μέ-
ρα. Βροχή αδιάκοπη με δυνατόν
άέρα.

Μουρβε στο νοῦ να πάω περι-
πατο.

Παίρνω την όμπρελλα μου, κου-
κούλουνμαι με το παλτό μου και
ξεκινώ για το βασιλικό περιβόλι.
Φτάνω. Μπαίνω μέσα. "Ερη-
μιά. "Ημουνα ο μόνος, αν θέλετε
τρελλός, περιπατητής. Προχωρώ
με βήμα καταχτητού κι' έγω
μια άνέκφορη εύχαριστήση που
άκούω το βήμα μου να τρίζη στο
βρεμένο χώμα.

Το θρόγμα των φύλλων των
δέντρων απ' τον μανιασμένον άέ-
ρα, μοιάζει με το άορισμα των
κυνάτων που χτυπούνται τώρα
πάνω στο άλλο σε φουρτούνια
σιμένη θάλασσα.

Ο άέρας σαν άσπλαχνος γά-
ρος, έχει ξεροξάσει άκρετών
δέντρων την ψυχή.

Τα πουλάκια, φοβισμένα απ'
την άγρια νεροποντή, είνε γυμέ-
να κάτω απ' τις φυλλωσιές των
δέντρων, χωρίς να τολμούν να
ξεμυτίσουν.

Κάπου-κάπου κανένα, έλ-
ωντα, κάνει καμιά βόλτα
γύρω, με την έλπίδα πως θα
απωλέστερο καταφύγιο.

Ο φύλακας του κήπου με-
τάει απ' το τζαμάκι της πα-
ρας του με περιέργεια δικαί-
γνηνη, σά να λέει: "Τί μου
πουνε μερικοί άνθρωποι; δέν
θουνται; σπíti τους, στη ζο-
σιά τους, παρά θέλουνε μ' α-
τόν καταχλωσμένο περιπατο-
έγω, απ' την άλλη μεριά
λογιέμαι πόσο χάνουν οι έ-
ποι, που δε θέλουν να γνωρί-
κι' απ' την άλλη ύψη της
Φύσης."

Σπασμένη Ἀκτὴ

ΠΡΟΣΕΤΙΧΕ

ΣΤΗΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ

(Τοῦ Θεοφίλου Γιωτι)

Μικρό είνε το καράβι μας
κι' ή θάλασσα μεγάλη.
"Ολονόια μας πιάνονται
με λύσσα τα στοιχία.
Το κύμα μᾶς επέταξε
μέσ' στην ανεμοζάλη
"Ας γονατίσουμε λοιπόν
να πάη η τρικυμία.

"Από τον τάφο τον ύγρό
το έβλο μας χωρίζει.
Ποιός ξέρει αν τή νύχτα αὐτή
θα μᾶς δεχτή το μνήμα.
Ποιός ξέρει αν ή θάλασσα
που ολοένα άρρίζει

Δέν θα "ας γίνη φέρετρο
με σάβανο το κύμα.

Λουλούδι τοῦ Παράδεισου,
γλυκειά μας Παναγία,
Σε σε που έλπιζει ο νοκός
έταν φουρτούνια πιάσει.

Αιγρόστεψέ τον άνεμο,
πάψε την τρικυμία
Και σπώδε το καράβι μας
στο μακρινό λιμάνι.

Γιά δώσω θα σου κάψουμε
αν θέλεις να μᾶς σώσης.
"Ένα νεοί στην έκκλησία
και δυο οκάδες λάδι.

Κάνε λοιπόν το θάμμα σου,
έλα να μᾶς γλυτώσης,
Προτού μαυρίσει ο ούρανός
και άπλωθή σκοτάδι.

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ

Ο Τζωρτζης κι' ή Τσιμήνη
περιμένουν τον καθηγητή.
"Ένα νεοί στην έκκλησία
και δυο οκάδες λάδι.

Κάνε λοιπόν το θάμμα σου,
έλα να μᾶς γλυτώσης,
Προτού μαυρίσει ο ούρανός
και άπλωθή σκοτάδι.

Κάνε λοιπόν το θάμμα σου,
έλα να μᾶς γλυτώσης,
Προτού μαυρίσει ο ούρανός
και άπλωθή σκοτάδι.

Κάνε λοιπόν το θάμμα σου,
έλα να μᾶς γλυτώσης,
Προτού μαυρίσει ο ούρανός
και άπλωθή σκοτάδι.

Κάνε λοιπόν το θάμμα σου,
έλα να μᾶς γλυτώσης,
Προτού μαυρίσει ο ούρανός
και άπλωθή σκοτάδι.

σκόλος, σύντεκνος μας είν'
και κείνος!

—"Όχι, σου λέω, συγγενής
είνε!

—Και γώ σου λέγω πως
είνε!

—Ναι, γιατί είσαι κουταντές!

—Και συ βλάχας!

—Και συ χάγας!

—Και συ κοκορόμυαλη!

—Καλά, θά πω γώ της μ-
αίς που πήρες προχθές απ' το
κουτί, τρία λουκούμια...

—Ναι, μα και γώ θά πω πως
είμαι στην πόρτα, κι' έπειτα
έλας το ενάμισο...

—Τότε θά πω και γώ πως
πήγαι στο σπίτι του Τάκη, αντί
να πῶ σκολειό.

—Αι γώ δέν θά πω πως
πάρεις, πήρες μηδέν στη γραμ-
ματική!

Και ο κυνγᾶς εξακολουθεί, ο
καθίς θέλει να τελειώση τε-
λειάς, και κανείς δέν ύποχω-
ρεί. "Εξαφν όμως έρχεται ο
καθηγητής, κι' αναγκάζονται να
εξαλείψουν τον κυνγᾶ και ναρχί-
σουν το μάθημα.

Τώρα το μάθημα, έτέλειωσε.
Ο Τζωρτζης κι' ή Τσιμήνη αρχί-
ζουν ένα παιγνίδι και να τους
παιζουν σαν καλά αδερφά-
κια. Κανείς δέν μιλεί για το
καυγᾶ, και οὔτε σκέπτονται πια
τα μαυριδερά ο ένας τον άλλον.
Πόσο λίγο βάσταξε ο θυμός των!

Παύλια

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

Δύο χωρικοί μπήκανε με φο-
ρά σε ένα ξενοδοχείο της πόλε-
ως, για να γευματίσουνε. Μετά
το γεύμα τους έφερε ο υπρέτης
το ποτό τους και προσπαθούσε
να πιάσει τον καιρό και προσπαθούσε
να τις κόψη με το μαχαίρι. "Ο
άλλος όμως, πιο έθνος, αφού
παρατήρησε τους παρακαθαί-
νες, γυρίζει και λέει θριαμβού-
πως στο σύντροφό του.

—"Αι δέν το τρώει αυτό το
λίτρον!

Γλυκειά Ἀνάμνησις

Την πρώτη Μαρτίου.

Η μαμά. —Τί κάνεις έχει, Τρι-
ταφυλλένια;

Τριταφυλλένια. —"Εδωλα,
μαμά μου, Μάρτη στο λιμὸ της
βίβας, για να μη μαυρίση είνε
το όμορφο έτσι κάτασπη!

Καλή από το Χιώτικο Τριαντάφυλλο

Ο μαματζές στο μικρό Νίκο,
άνετρεπε τη λέξη "γεροντο-
λογία".

—Μᾶ ξέρεις τι θά πῇ γεροντο-
λογία;

—Πῶς; εμάνη που έχει γέ-
ρας γονείς; κόρη γονόντων!

"Εστᾶλη από το Ἀγρίμι

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ",
Ἀθήναι, 7 Ἀπριλίου 1920

ΜΕ τη μεγαλύτερη προθυμία
οι καλοί μου φίλοι μου στέλλουν
το συμπλήρωμα της συνδρομής
των. Εὐθύς μόλις είδαν τη δη-
λώση του προηγούμενου φύλλου
για την αύξηση, που την περι-
μεγαν δα τόσον καιρό, το πρώτο
που σκέφθηκαν ήταν να πάρουν
λεπτά και μου τα φέρουν οι ίδι-
οι στο γραφείο ή να μου τα στεί-
λουν με "χυδρομική" έπιταγή.

"Ός σήμερα το έκαμαν πολλοί,
πλήθος. Κι' ελπίζω ότι πριν τε-
λειώση αυτός ο μήνας, δέν θα
μέμ' οὔτ' ένας συνδρομητής, που
να μὴν έχη στείλη το συμπλή-
ρωμα της συνδρομής του.

"Ανάσπαστος γίνεται ο "Πόλε-
μος", το καινούριο βιβλίο του
κ. Εσνοπούλου. "Από την ήμε-
ρα που φάνηκε στις βιτρίνες με το
κομψό του εξώφυλλο, με την ω-
ραία εκείνη εικονίτσα που παρι-
στάνει με κόκκινο και μαύρο λί-
γη νυχτερινή "Αθήνα, τα βι-
βλιοπωλεία δέν προσβάλουν να
πωλούν. Οι 7 δραχμές δέν θεω-
ρούνται τίποτα για ένα τόσο γον-
τρό βιβλίο και για ένα τόσο ω-
ραίο υμνιστόρημα (γιατί ο "Πό-
λεμος" πρωτοδημοσιεύθηκε προ
πέντε έτών στο "Εθνος" και πολ-
λά ξέρουν τι αξίζει.) Είνε τώρα
περιττό να σᾶς πῶ για την ύπο-
δοχή του "Πολέμου" εις τον κύ-
κλο μας, όπου ο συγγραφέας α-
γαπάται τόσο. Οι μεγαλύτεροι
από τους φίλους μου υπεύδουν να
εξασφαλίσουν εν αντίτυπο του
βιβλίου, που, καθώς φαίνεται,
πολύ γρήγορα θα εξαντληθή.

"Γώγε Παριζιάνης", που είσαι
τώρα όνομα και πράγμα, με χα-
ρά έδιόδιασε το έκτενες γράμμα-
τα που μου έστειλες, για ναναπλη-
ρώσης τη σιωπή δούμου μηνών.

Πολύ όμορφη ή περιγραφή των
καρναβαλιών (μι-καρού) στο Πα-
ρίσι! "Όσο για τη συζήτηση που
είχατε με το φίλο σου, νομίζω ότι
σύ είχατε δίκιο. Το απολόγισμα
πρωτότυπο είνε σήμερα άδύνατο.
Οὔδέν και νόν πλέον υπό τον ή-
λιον. "Αλλά τα παλιά θέματα οι
μεγαλοφρενείς τα παρουσιάζουν ως
νέα, τα ανανεώνουν.

Η λύσις σου, "Αιγροδοξία", δέν
είνε δοθή. Είχαμε ρωτήσει ποια
Κυριακή π' έφ' τ' εις πόντα Σάβ-
βατο;" Και λές "πὸ Σάββατο
των "Εβραίων". "Όχι! το Σάβ-
βατο των "Εβραίων μπορεί κανείς
να πῇ ότι αντίστοιχί με τη δι-
κή μας Κυριακή, όχι όμως ότι
είνε και μία Κυριακή, που πέ-
φτει Σάββατο, γιατί δέν είνε,
δέν λέγεται Κυριακή. Μόνο ή
"Κυριακή της Διαπλάσεως" πέ-
φτει Σάββατο, επειδή δημοσιεύ-
ται πάντα σε φύλλο Σάββατου.

Θά πῇ, αυτά είνε λογαπαίγνια,
που δέν φιλολογούνται τόσο; ναι,
άλλά ξέρεις πότε ή λύσις σου θα

ήταν δοθή; αν δέν ύπήρχε άλλη
δοθεμένη, αλλ' αφού υπάρχει και
Κυριακή Διαπλάσεως, αυτή είνε
ή μόν' ορθή λύσις.

Καλά μαντεύεις, "Φαληρική
Αδρα". Η "Αδύτορη Πατρίδα"
επιφυλάσσει μεγάλες εκπλήξεις
στο τέλος. "Άλλως τε αυτό είνε
πάντα το σύστημα του Βέρν. Τα
καλύτερα τάφινια για το τέλος.
Δέν είδες και τη "Μυστηριώδη
Νήσο";

"Ήως των Δολιανών", ή εκ-
δοσις λαχείου δέν επιτρέπεται
εις ιδιώται. "Από την Σελίδα Συ-
νεργασίας δέν αποκλείονται και
καμιάτα γραμμένα εις καθαρεύ-
ουσαν είνε σπάνια έμως, διότι ή
καλή καθαρεύουσα είνε πολύ
δύσκολη για τα παιδιά. Τεχνική
γλώσσα βλέπεις και τα παιδιά
την κάνουν πολύ σχολαστική, ά-
νοητοφρονη, ή την γράφουν με ά-
συγχρηστα λάθη. Στη δημοτική
επειδή είνε πιο φυσική, τα κατα-
φέρουν καλύτερα.

Να και μία Πρωτοαπριλιά, ή
μόνη φέτος! Το "Χιώτικο Τριαν-
τάφυλλο" μου έστειλε ένα φάκελ-
λο, που δέν είχε μέσα, παρά "ή
κόλλα χαρτί άγραφο. "Επειδή τα
μάτια μου! Δέν διακρίνω το
γράμμα; έλεγα ή έκαμε λάθος
ή φίλη μου και αντί της κόλλας
που μου έγραψε, έβαλε μέσα μια
άγραφο;..." "Όταν, στο τέλος
κάτω-κάτω, διαβάσω "Α! "Απει-
λίω. Και του χρόνου, Διαπλά-
σουλά μου! "Και του χρόνου λοι-
πόν!

"Εθνική "Ενότης", έχω χιλιά-
δες συνδρομητές, αλλά στην "Αλ-
ληλογραφία δέν παίρνουν μέρος
παρα πεντακόσιοι περίπου, ακό-
μη δε όλογώτεροι τακτικά. "Έτσι
συνήθισα να μη λυπομαι πολύ ή
ταν βλέπω ένα συνδρομητή να
μη μου γράψη. Δέν είνε και ά-
παράτητος, λέγω... Ναι, άλλ'
αυτό δέν έμποδίζει να αισθάνωμαι
τη μεγαλύτερη γοη, όταν βλέ-
πω ένα να μου γράψη! Αυτό ά-
παντώ στη "σκέψη" του πρώτου
ωραίου σου γράμματος, που έλ-
πιώ να έχη και συνέχεια.

Επισύγγρισα το Πάσχα με την
"Αντισμένη Βαμβακία", εγώ έ-
δω και κείνη στη Λάτσια! "Εέ-
ρετε πως; "Ιδού "Επῆρα, μου
γράφει ή ίδια, εν' αύτό με το ένα
γέσι, το δικό σου, κι' ένα με το
άλλο, το δικό μου. Τα κτύπησε
και το δικό μου αύτό έσπασε κι'
από τις δυο άκρες." Και του
χρόνου, λοιπόν, να σπάση το δι-
κό μου, για ναύαστα ίταίσι.

Είπατε λινάκι μακριά, Φρι-
δο λινάκι, και γι' αυτό ή συγ-
κωνία μας δέν είνε τόσο τακτι-
κή. "Αλλά πρέπει να το έζη-
σῇ όψις σου και να κάνης ύπο-
μονή. Το γράμμα σου, το γεμάτο
άγάπη, με συνεκίνησε πολύ. Προ-
πάντων έχεις που λές "και φύλλο"
σου μου φέρουν κάτι απ' την
"Ελλάδα, κάτι απ' την Πατρίδα,

που δέν είδα ποτέ μου και λέγω
με το νοῦ μου. Αυτό το χαρτί το
έπιασαν χέρια ελληνικά, τυπώ-
θηκε από "Ελληνες, στην "Ελ-
λάδα, στην "Αθήνα, που τόσο ά-
γαπώ, χωρίς να την γνωρίζω
κι' αυτή ή σκέψις με κάνει πολύ
εύτυχον..."

"Ασού ήσουν άρωστη κι' αφού
είχες και τόσα μαθήματα, Δια-
γωνισμούς κτλ., δέν μπορώ "Α-
ντίκη" να παραπονεθώ, που δέν
μ' έγραψες. "Άλλως τε την άγά-
πη σου την ξέρω. Χάρηκα πολύ
για τα επαινετικά που σᾶς έπε-
σε για τη συνεργασία μου Ε. Α. ο
καλός και σοφός καθηγητής Σα-
Την έχει, βλέπεις, μαθήτρια στο
Πανεπιστήμιο και την ξέρει.

Η "Αριστοκρατική δέν λέξω,ν,
"Φιλόδοξα "Ελλην", είνε είδος ά-
σκήσεων παλαιόν. Και συνίστα-
ται εις τον σχηματισμόν μιας λέ-
ξεως από τεμάχια άλλων, τα
όποια και αυτά είνε λέξεις. Γι-
νεται δηλαδή αφαιρέσις και πρό-
σθεσις. Παραδείγματος χάριν
"Αν αφαιρέσωμεν από το "ασμήν"
το "ας", μένει "μήν". "Αν αφαι-
ρέσωμεν από το "είδω" το "ει",
μένει "δός". Και αν προσθέσω-
μεν τα υπόλοιπα "αμήν" και "δός",
έχομεν την λέξιν "Μήδους".

Τί είν' αυτά που λές, "Η λιο-
γ' εν νη τη; "Η ζωή σου δέν
είνε πολλή; Και ποιός σου το
είπε; Σε παρακαλώ πολύ, να
βγάλης αυτές τις ιδέες! Δέν
σκέπτονται έτσι άνθρωποι, που
τόσο τους αγαπούν! "Όσο για
τη δόξη "αδιαφορία" και αυ-
τοχρησία μου, έσπερε να ξέσης
ότι εγώ πρώτη λυπομαι, και
ποιοσώτερο μάστιγα, όταν δέν
μου επιτρέπῃ ο γάρος ναπαντή-
σω έκτενώς "ε ένα ωραίο γράμ-
μα, σαν τα δικά σου... Τώρα πε-
ριμένω ένα γράμμα σου παιδερό-
τερο.

ΩΡΑΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ μου
έστειλαν αυτήν την εβδομάδα
και οι εῖς "Ιωνικόν Βλέμμα,
Χιώτικο Τριαντάφυλλο (μια κόλ-
λα τῶνα γεμάτη), Ρομφιλίωτης,
"Ουρόλευκη "Αφροδίτη, "Αντώνι-
ος Φ. Λαζαρίδης, "Αγγελος Χρύ-
σος, "Ελλην Νικητής, Μαγική
Σελήνη, Παλλήκαρος της Δορά-
νης, Μεγάλη "Ιδέα και Κερκυ-
ραϊκό "Αφρογιάλι. "Εξέστειλα
τάς παραγγέλεις των και τους
εύχαριστώ όλους, για τα καλά
των λόγια, ξεσπασμένα κτλ.

Ανδρείε Κερκυραίε, Σερβιό-
τικη Ρομάντζα, "Αντισμένη "Α-
μυδαλί, πολύ όμορφα τα πρώ-
τα σας γράμματα. Και τώρα που
κάματε την καλή αρχή, έλπίζω
πως θα μου γράσετε συχνά, νο-
μίζω πως να σᾶς μέλη αν εγώ,
από "Ελληνική χώρα, δέν θα ά-
παντώ εις όλα. Σάφηναι;

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Αθήν της εβδομ. έλαβα τῆς

